

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL DE ISTORIE „N. IORGA”

REVISTA ISTORICĂ

Fondator N. Iorga

Serie nouă, tomul IX, 1998

3 – 4

Martie – Aprilie

EDITURA ACADEMIEI ROMÂNE

www.dacoromanica.ro

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL DE ISTORIE „N. IORGA”

COLEGIUL DE REDACȚIE

ȘERBAN PAPACOSTEA (*redactor șef*), VENERA ACHIM,
PAUL CERNOVODEANU, VIRGIL CIOCÎLTAN, FLORIN
CONSTANTINIU, EUGEN DENIZE, ANDREI EȘANU,
GEORGETA PENELEA-FILITTI, NAGY PIENARU, APOSTOL STAN

„REVISTA ISTORICĂ” apare de 6 ori pe an în numere duble.

În țară, revista se poate procura pe bază de abonament la: **EDITURA ACADEMIEI ROMÂNE**, Calea 13 Septembrie, nr. 13, sector 5, P.O. Box 5–42, București, România, RO–76117, Tel. 401–411 9008, Tel./Fax 401–410 39 83; 401–410 34 48; **RODIPET S.A.**, Piața Presei Libere, nr. 1, Sect. 1, P.O. Box 33–57, Fax 401–222 6407, Tel. 401–618 5103; 401– 222 4126, București, România; **ORION PRESS IMPEX 2000**, P.O. BOX 77–19, București 3 – România, Tel. 653 79 85, Fax (401) 324 06 38

La revue „Revista Istorică” paraît 6 fois l’an en numéros doubles.

Toute commande de l'étranger pour les travaux parus aux Éditions de l'Académie Roumaine sera adressée à: **EDITURA ACADEMIEI ROMÂNE**, Calea 13 Septembrie, nr. 13, sector 5, P.O. Box 5–42, București, România, RO–76117, Tel. 401–411 9008, Tel./Fax 401–410 39 83; 401–410 34 48; **RODIPET S.A.**, Piața Presei Libere, nr. 1, Sect. 1, P.O. Box 33–57, Fax 401–222 6407, Tel. 401–618 5103; 401–222 4126, București, România; **ORION PRESS IMPEX 2000**, P.O. BOX 77–19, București 3 – România, Tel. 401–653 79 85, Fax (401) 324 06 38

REDACȚIA:

NAGY PIENARU
VENERA ACHIM

Manuscrisele, cărțile și revistele pentru schimb,
precum și orice corespondență se vor trimite pe
adresa redacției revistei:

„REVISTA ISTORICĂ”,
B-dul Aviatorilor nr. 1, 71247–București,
tel. 650.72.41.

©, 1999, EDITURA ACADEMIEI ROMÂNE

Calea 13 Septembrie nr. 13, RO–76117, București, Tel. 410.32.00, Tel/Fax 410 39 83; 410 34 48
București, România

www.dacoromanica.ro

REVISTA ISTORICĂ

SERIE NOUĂ
TOMUL IX, NR. 3-4
Martie – Aprilie

SUMAR

OMAGIU LUI PETRE Ș. NĂSTUREL – LA ÎMPLINIREA A 75 DE ANI

PAUL CERNOVODEANU, Constantin Brâncoveanu și Muntele Athos	115
CONSTANTIN BĂLAN, Portretul din 1846 al lui Hrisant Penetis, egumenul mănăstirii Horezu	123
NICOLAE-ȘERBAN TANAȘOCA, Din istoria „chestiunii aromânești”: o incercare eșuată de compromis între elenism și românism în eparhia Grebenei în anul 1867	129

STRUCTURI SOCIALE ȘI DEMOGRAFICE – ELITELE

RADU G. PĂUN, Două familii de „clienți” domnești în Moldova secolului al XVII-lea	143
MARIA MAGDALENA SZÉKELY, Structura domeniului boieresc: Nestor Ureche și proprietățile lui	153
ȘAROLTA SOLCAN, Structuri ale familiilor marilor dregători din secolul al XVII-lea	169
LOUIS ROMAN, Românii transilvăneni în secolele XVI–XVIII: o abordare demo-istorică.	185

STUDII DOCUMENTARE

ELENA MUSCĂ, Posesiuni ale domnului Petru Rareș al Moldovei în Transilvania: Cetatea Almaș	207
VASILE V. MUNTEAN, Cuvinte românești în acte neromânești	213

VIAȚA ȘTIINȚIFICĂ

Atelierul de cooperare regională: „Analyse critique des discours identitaires, les enjeux du droit,
les enjeux de la langue, les enjeux de l'histoire”, Ljubljana, 6–8 noiembrie 1997
(*Mirela-Luminița Murgescu*); Sesiune de comunicări: „Ecosinteze și etnosinteze

„Revista istorică”, tom IX, nr. 3–4, p. 111 – 236, 1998

carpatine”, Muzeul Județean Argeș, Pitești, 13–14 noiembrie 1997 (*George Georgescu Șuici*)

NOTE ȘI RECENZII

- ∴ *O lume într-o carte de bucate. Manuscris din epoca brâncovenească*, Transcrierea textului, prefața și postfața de Ioana Constantinescu. Cu un studiu introductiv de Matei Cazacu, București, Edit. Fundației Culturale Române, 1997, 204 p. (*Constantin Bălan*); STEPHEN PAUL BENSCH, *Barcelona and its rules, 1096–1291*, Cambridge, University Press, 1995, 458 p. (*Eugen Denize*); PAUL CERNOVODEANU, *În vâltoarea primejdiilor. Politica externă și diplomația promovate de Constantin Brâncoveanu (1688–1714)*, București, Edit. Silex, 1997, 170 p. (*Constantin Bălan*); OLGA CİCANCİ, *Presa de limba greacă din România în veacul al XIX-lea*, Cuvânt înainte Dan Berindei, București, Edit. Omnia, 1995, 190 p. (*Antonina Kuzmanova*); PAUL DANCU, *Kolonizovanie slovákov do Satmárskej, Ugočskej a Marmarošskej župy v 18 a začiatkom 19 storocia (Colonizarea slovacilor în comitatele Satu Mare, Ugocea și Maramureș din secolul XVIII și începutul secolului XIX)*, Nădlac, Edit. Societății Culturale și Științifice Ivan Krasko, 1997, 98 p. (*Florin Anghel*); PETER LOCK, *The Franks in the Aegean 1204–1500*, London and New York, Longman, 1995, 400 p. (*Ovidiu Cristea*); SILVIU SANIE, DUMITRU VITCU, *Studia et Acta Historiae Iudaeorum Romaniae*, vol. II, Academia Română – Filiala Iași, Federația Comunităților Evreiești din România, Centrul pentru studiul istoriei evreilor din România, București, Edit. Hasefer, 1997, 220 p. (*Betinio Diamant*).....

REVISTA ISTORICĂ

NEW SERIES

TOME IX, Nos. 3-4

March - April 1998

CONTENTS

IN HONOREM PETRE Ș. NĂSTUREL

PAUL CERNOVODEANU, Constantin Brâncoveanu and Mount Athos	115
CONSTANTIN BĂLAN, The 1846 Portrait of Hrisant Penetis, Hegoumenos of the Monastery of Horezu	123
NICOLAE-ȘERBAN TANAȘOCA, From the History of the "Macedo-Romanian Question": A Failed Attempt to Reach a Compromise between Hellenism and Romanianism in the Diocese of Grebena in 1867	129

SOCIAL AND DEMOGRAPHIC STRUCTURES - THE ELITES

RADU G. PĂUN, Two Families of "Prospective" Princes in Seventeenth-Century Moldavia	143
MARIA MAGDALENA SZÉKELY, The Structure of the Boyar Estate: Nestor Ureche and his Land Properties.....	153
ȘAROLTA SOLCAN, The Structure of the Higher Boyars' Families in the Seventeenth Century.....	169
LOUIS ROMAN, The Transylvanian Romanians in the Sixteenth-Eighteenth Centuries: A Demo-Historical Approach	185

DOCUMENTARY STUDIES

ELENA MUSCĂ, The Transylvanian Possessions of the Moldavian Voivode Petru Rares: The Fortress of Almaș	207
VASILE V. MUNTEAN, Romanian Words in Non-Romanian Deeds	213

SCIENTIFIC LIFE

Workshop of Regional Cooperation: "Analyse critique des discours identitaires, les enjeux
du droit, les enjeux de la langue, les enjeux de l'histoire", Ljubljana, 6-8 November

„Revista istorică”, tom IX, nr. 3 - 4, p. 111 - 236, 1998

www.dacoromanica.ro

114

1997 (*Mirela-Luminița Murgescu*); Scientific Session: "Carpathian Ecosyntheses
and Ethnosyntheses", the Argeș County Museum, Pitești, 13–14 November 1997
(*George Georgescu Șuici*)..... 219

NOTES AND REVIEWS 221